

**UCHWAŁA NR XXXIII/284/2022
RADY GMINY LUBANIE**

z dnia 22 grudnia 2022 r.

**w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii” na 2023 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, poz. 583, poz. 1005, poz. 1079 i poz. 1561) art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, poz. 2469 oraz Dz. U. z 2022 r. poz. 24, poz. 218, poz. 1700 i poz. 2185) oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, Dz. U. z 2021 r. poz. 2469 oraz Dz. U. z 2022 r. poz. 763, poz. 764, poz. 1700 i poz. 1812) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii” na 2023 rok zgodnie z załącznikiem Nr 1 do niniejszej uchwały oraz „Preliminarz wydatków związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii” na 2023 rok zgodnie z załącznikiem Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Lubanie.

Przewodnicząca Rady Gminy

Barbara Rolirad

Załącznik nr 1
do uchwały nr XXXIII/284/2022
Rady Gminy Lubanie
z dnia 22 grudnia 2022r.

***Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
dla Gminy Lubanie
na rok 2023***

Spis treści

I. WPROWADZENIE	3
I. 1. Otoczenie prawne	3
II. ADRESACI PROGRAMU	5
III DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ	5
IV. CELE PROGRAMU	12
Cel główny.....	12
Cele operacyjne	13
V. REALIZATORZY PROGRAMU	15
VI. ZASADY I ŹRÓDŁA FINASOWANIA PROGRAMU	16
VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	17

I. WPROWADZENIE

I. 1. Otoczenie prawne

Zgodnie art. 1 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

W myśl art. 2 ust. 1 ww. Ustawy, zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1., do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Bezpośrednią podstawę prawną dla sporządzenia i realizacji niniejszego Programu stanowi art. 4¹ ust. 2 w następującym brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2022 r.¹:

---

¹ Na podstawie przepisów Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 2469).

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika”.

Elementem niniejszego Programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.), również przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Jak stanowi art. 10 ust. 2a, w gminnym programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących. W ramach gminnego programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie działalności, o której mowa w ust. 2a. Ustawy.

Oprócz obu ww. Ustaw, niniejszy Program został sporządzony i będzie realizowany z uwzględnieniem stosownych przepisów:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;

- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 - 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642), celem operacyjnym 2: Profilaktyka uzależnień.

II. ADRESACI PROGRAMU

Program jest skierowany do:

- osób i rodzin z problemami alkoholowymi, narkomanii lub uzależnień behawioralnych,
- osób współuzależnionych,
- osób uwikłanych w przemoc w rodzinie, w szczególności w rodzinach z problemem alkoholowym lub narkomanii,
- osób pijących alkohol w sposób szkodliwy lub ryzykowny,
- uczniów, rodziców, nauczycieli,
- pracodawców,
- sprzedawców napojów alkoholowych,
- przedstawicieli instytucji i służb pracujących w zakresie przeciwdziałania narkomanii oraz organizacji zajmujących się tym problemem
- społeczności lokalnej.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

III.1. Diagnoza uzależnień od substancji

Styl życia uważany jest za główny czynnik wpływający na zdrowie człowieka.

Pomimo podejmowania różnego rodzaju działań profilaktycznych w dalszym ciągu obserwuje się zwiększenie problemu alkoholowego, także u osób coraz młodszych. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj. zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Napoje alkoholowe okazały się najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej. Dlatego działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i rozwiązywania ich są przedmiotem szczególnej troski samorządu. Z wyliczeń wynika, że problem alkoholowy i skutki jego nadużywania dotyczy naszej gminy.

Jednakże nie wszystkie osoby dotknięte chorobą alkoholową przyznają się do problemów z tym związanych.

Z pomocy instytucji użyteczności publicznej korzysta tylko część tych osób. Członkowie rodziny często boją się poinformować odpowiednie instytucje o problemie występującym w ich domu, ponieważ obawiają się reakcji osoby uzależnionej od alkoholu.

W wielu przypadkach zarówno alkoholik, jak i pozostali domownicy nie widzą konieczności zgłaszania się o pomoc do odpowiednich instytucji. Odrzucenie możliwości korzystania z porad specjalistów uzasadniają przekonaniem o samodzielnym rozwiązaniu zaistniałej sytuacji.

Gmina Lubanie położona jest w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie włocławskim. Według danych uzyskanych na koniec I półrocza 2022 r. Gmina Lubanie liczyła 4461 mieszkańców.

Na terenie gminy funkcjonują 4 placówki oświatowe tj. Szkoła Podstawowa w Lubaniu, Szkoła Podstawowa w Przywieczerzynie, Żłobek Gminny w Lubaniu oraz Przedszkole Samorządowe w Lubaniu. Przyjmuje się na podstawie wywiadu, że pierwszy kontakt z alkoholem – najczęściej piwem oraz paleniem papierosów mają dzieci z klas starszych szkół podstawowych, a z narkotykami dzieci ze ponadpodstawowych. Na koniec I półrocza 2022 nie odnotowano żadnych zgłoszeń osób uzależnionych od narkotyków.

Z danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy wynika, że na koniec I półrocza 2022 roku z Gminy Lubanie zarejestrowanych było 146 osób bezrobotnych (w tym 93 kobiety). Z prawem do zasiłku 16 osób (w tym 11 kobiet). Stopa bezrobocia na koniec września 2021 roku w powiecie włocławskim wyniosła 11,2%.

Bezrobocie jako problem społeczny, jest powszechnie uznawany za główną przyczynę ubożenia społeczeństwa, a zarazem prowadzi do nadużywania alkoholu i narkotyków.

Z powodu bezrobocia 45 rodzin (91 osób) zostało objętych pomocą społeczną. Na koniec I półrocza 2022 roku opieką społeczną objęto 77 rodziny (130 osób), w tym 1 rodzina z problemem alkoholowym (1 osoba). 9 dzieci korzystało z gorącego posiłku. Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym działającym w GOPS-ie polega na wymianie doświadczeń, spostrzeżeń, udzielaniu wzajemnej pomocy. Na koniec I półrocza 2022 roku odbyły się 2 spotkania zespołu interdyscyplinarnego.

Analizując dokumentację ośrodka pomocy należy zauważyć, że wiele rodzin z kręgu świadczeniobiorców pozostaje pod opieką nawet przez kilkanaście lat. Brak pracy i brak dochodów doprowadza do sytuacji, w której żyją na poziomie minimum socjalnego. Rodzi się

wówczas poczucie bezsilności i narasta zagrożenie wchodzenia w proces wykluczenia społecznego.

Ze statystyki policji wynika, że w naszej gminie 5 osób przebywało w policyjnej izbie wytrzeźwień. Na terenie Gminy Lubanie zanotowano 203 interwencji w tym a udział w 4 interwencjach domowych. Policja założyła 3 Niebieskie karty dla sprawców przemocy.

Na terenie Gminy Lubanie limit zezwoleń sprzedaży napojów alkoholowych ustalonych przez Radę Gminy wynosi:

- 38 zezwoleń na sprzedaż do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 1 zezwolenie na sprzedaż do spożycia w miejscu sprzedaży.

W roku 2022 na terenie gminy uchwalonych było 29 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (28 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży i 1 zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży). W omawianym okresie liczba czynnych zezwoleń sprzedaży nie uległa zmianie.

Na jedno zezwolenie na sprzedaż do spożycia poza miejscem sprzedaży przypada 119 mieszkańców. Natomiast na jedno zezwolenie sprzedaży do spożycia w miejscu sprzedaży – bary przypada 4461 mieszkańców.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydano zgodnie z limitami ustalonymi przez radę gminy.

W ramach współpracy policja prowadzi systematyczne kontrole placówek handlowych ze sprzedażą napojów alkoholowych znajdujących się na terenie naszej gminy. Nie odnotowano, aby w sklepie prowadzona była sprzedaż bez wymaganego zezwolenia lub niezgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu narkomanii.

III.2. Diagnoza uzależnień behawioralnych

Poniżej przedstawiono najważniejsze konkluzje z badania uzależnień behawioralnych, które przeprowadzono na terenie Gminy Lubanie w pierwszym kwartale 2022 r. Szczegółową analizę wraz z opisem uzyskanych odpowiedzi ujęto w osobnym dokumencie pn. „Diagnoza uzależnień behawioralnych na terenie gminy Lubanie”. Badanie przeprowadzono w formie anonimowych ankiet wśród dorosłych mieszkańców gminy i uczniów szkół w gminie Lubanie.

Wnioski z badania wśród dorosłych mieszkańców gminy:

- Uzależnienia do substancji zostały przez respondentów ocenione jako zagrażające życiu (alkoholizm - 70%, narkomania - 80%). Znacznie niżej, jako nałóg zagrażający życiu został oceniony nikotynizm (30%), niemniej jednak większość mieszkańców, dostrzega zagrożenie płynące z tego nałogu (80% odpowiedzi w przedziale 7-10). Uzależnienia od czynności, takie jak sieciologizm czy uzależnienie od hazardu także zostały uznane za stosunkowo groźne zjawiska (sieciologizm 80% odpowiedzi 8-9, zaś uzależnienie od hazardu 70% odpowiedzi 9-10). jako średnie zagrożenie dla zdrowia i życia (odpowiednio 74%, 73% i 66%). Ponadto jako dość groźne zjawisko oceniono zaburzenia odżywiania (90% odpowiedzi na poziomie 8-10). Za stosunkowo mniej groźne zostały uznane takie uzależnienia behawioralne jak: zakupologizm, pracologizm oraz seksologizm. Powyższe wyniki mogą świadczyć o przeciętnej świadomości badanych mieszkańców na temat zagrożeń jakie niosą ze sobą poszczególne uzależnienia od czynności.
- % respondentów potwierdziło, że wiedzą czym są uzależnienia behawioralne. 20% badanych przyznało, że nie mają takiej wiedzy.
- W opinii pełnoletnich mieszkańców Gminy Lubanie najpoważniejszymi uzależnieniami behawioralnymi są: uzależnienie od komputera i Internetu - sieciologizm (łącznie 70%) oraz pracologizm (łącznie 60%). Jako średnio istotne (suma odpowiedzi: raczej istotny oraz raczej nieistotny) zostały wskazane takie zagrożenia jak: Zakupologizm (100% odpowiedzi w tym przedziale), hazard (70%) oraz zaburzenia odżywiania (70% odpowiedzi). Seksologizm (80%) został przez mieszkańców oceniony jako mało istotny.
- Większość (84%) badanych mieszkańców Gminy Lubanie twierdzi, że nie grają w gry hazardowe (na pieniądze, np. Lotto). Pozostałe 16% przyznaje, że zdarza im się grać w gry hazardowe.
- Badani respondenci najczęściej grają w gry liczbowe Totalizatora Sportowego np. Lotto czy Multi Multi (50%). Co trzeci ankietowany wskazał zdrapki jako uprawianą grę hazardową. Po 17% respondentów wskazało zaś odpowiedzi: karty prywatne oraz gry i zakłady w Internecie
- 50% respondentów twierdzi, że gra w gry na pieniądze, gdyż chce zasilić budżet domowy, mieć więcej pieniędzy na zwykłe codzienne wydatki. Inne wskazania w tej

kategorii (każde po ok. 13 % to: rozrywka i sposób na nudę; potrzeba pieniędzy na „ekstra” wydatki, np. samochód, dom, podróże; gra jako element życia towarzyskiego oraz rozładowanie stresu, uspokojenie się.

- 20% badanych uważa, że na graniu w gry na pieniądze można dużo zarobić. Ponad dwie trzecie (70%) twierdzi, że jest to niemożliwe. Ponadto 80% nie wierzy w to, że można się odegrać, nawet jeśli chwilowo się przegrywa. Niemal co trzeci respondent uważa, że czasami trzeba od kogoś pożyczyć pieniądze, aby móc zainwestować w grę, natomiast połowa (50%) jest przeciwny pożyczaniu pieniędzy na takie cele. Powyższe wyniki świadczą o przeciętnej świadomości mieszkańców Gminy Lubanie na temat specyfiki uzależnienia od hazardu.
- Łącznie 90% respondentów uważa, że można się uzależnić od gier na pieniądze.
- 40% badanych uważa, hazard to po prostu gry na pieniądze, hazardzista to osoba grająca w gry na pieniądze. Zdaniem 30% mieszkańców gminy hazard to szczególny rodzaj gier na pieniądze, które prowadzą do uzależnienia, a hazardzista to osoba uzależniona od gier. 20% uważa hazard za szczególny rodzaj gier na pieniądze: gra się o duże stawki, a hazardzista to osoba ryzykująca w tych grach duże kwoty. Co dziesiąty badany określa hazard jako każde zachowanie wiążące się z nieprzewidywalnymi skutkami, a hazardzistę jako ryzykanta.
- 62% badanych mieszkańców gminy korzysta ze smartfona w celu przeglądania mediów społecznościowych lub stron internetowych do 2 godzin dziennie. Kolejne 15% twierdzi, że te aktywności zajmują im od 2 do 4 godzin dziennie. Od 4 do 6 h dziennie na korzystaniu ze smartfona w celu przeglądania stron internetowych oraz mediów społecznościowych spędza 8% ankietowanych mieszkańców. Niemal co dziesiąty (8%) przyznaje, że spędza na tej aktywności powyżej 6 godzin dziennie. 8% deklaruje, że nie korzysta ze smartfona w tym celu.
- 25% ankietowanych przyznaje, że odczuwa niepokój i dyskomfort, gdy nie może się zalogować do swoich mediów społecznościowych (Facebook, Instagram itp.). Ponad połowa (58%) twierdzi, że nie ma takiego problemu, zaś 17% nie posiada konta w mediach społecznościowych.
- Co dziesiąty respondent przyznaje, że odczuwa obawę przed tym, że ominie go jakaś ważna informacja i z tego powodu odczuwa potrzebę stałego monitorowania wydarzeń

przy użyciu smartfona czy komputera. Zachowanie to stanowi objaw syndromu FOMO (ang. *fear of missing out*). Osoba borykająca się z syndromem FOMO odczuwa trudny do określenia lęk, który nasila się wówczas, gdy przez dłuższy czas nie ma ona dostępu do Internetu. FOMO objawia się nie tylko częstym, nerwowym zerkaniem na telefon w celu sprawdzenia maili czy powiadomień na facebooku, ale także realizacją potrzeby, by nieustannie dzielić się z innymi użytkownikami Internetu zdobytymi informacjami. Syndrom FOMO w dobie Internetu i mediów społecznościowych stanowi swoistą chorobę cywilizacyjną.

- Ponad jedna trzecia (36%) respondentów uważa, że ich dziecko spędza za dużo czasu w Internecie, natomiast połowa badanych (50%) nie widzi problemu w ilości czasu spędzanego w sieci przez ich dziecko. 14% badanych odpowiedziało, że nie mają dzieci.
- 14% badanych mieszkańców przyznaje, że zdarzają im się niekontrolowane zakupy (w tym także zakupy on-line), po których miewają poczucie winy. Jednakże w większości problem ten nie dotyczy mieszkańców Gminy Lubanie (86%).
- Ponad połowa badanych mieszkańców Gminy Lubanie (łącznie 54%) uważa, że można uzależnić się od pracy. Przeciwnego zdania jest 23% ankietowanych. Także 23% nie ma w tej kwestii zdania.

Wnioski z badania wśród uczniów:

- Wśród uczniów z Gminy Lubanie popularne jest uzależnienie od smartfona (mediów społecznościowych) - wskazuje na to 40% ankietowanych, a kolejne 32% określa ten problem jako czasem występujący w ich otoczeniu. Równie często występującym zjawiskiem w opinii badanych jest uzależnienie od Internetu (wg 40% badanych jest to popularnie występujące zjawisko).
- Pozostałe zjawisko zostały zaklasyfikowane jako nie występujące lub rzadko występujące: Uzależnienie od hazardu nie występuje wg 68% ankietowanych, 54% nie widzi wokół siebie zjawiska pracobolizmu, zaś 53% nie identyfikuje w swoim otoczeniu zaburzeń odżywiania.
- Uczniowie z Gminy Lubanie dużo czasu spędzają na korzystaniu z telefonu. 25% uczniów korzysta z telefonu powyżej sześciu godzin dziennie, kolejne 21% - od 4 do 6 godzin. Ponad 1/5 uczniów (21%) korzysta ze smartfona od 2 do 4 godzin dziennie. 28%

uczniów spędza przed ekranem smartfona do dwóch, a jedynie 4% ogranicza używanie telefonu do kilku razy w tygodniu.

- Niemal co dziesiąty (9%) uczeń z Gminy Lubanie spędza przed komputerem powyżej 6 godzin dziennie, podobny odsetek uczniów spędza od 4 do 6 godzin dziennie. 16% ankietowanych deklaruje, że spędza od 2 do 4 godzin dziennie przed komputerem, zaś 21% twierdzi, że zajmuje im to do 2 godzin dziennie. Pozostałe 16% uczniów korzysta z komputera kilka razy w tygodniu, zaś aż 30% twierdzi, że nie spędza czasu przed komputerem.
- Uczniowie w zdecydowanej większości korzystają z komputera w domu (91%). 9% używa komputera w szkole, a 4% w innych miejscach.
- Wśród najczęściej wymienianych znalazły się: kontakty ze znajomymi (75%) oraz nauka (65%). Oglądanie filmów (60%), słuchanie muzyki (60%), oraz granie w gry on-line (40%) to także dość powszechne powody korzystania z komputera i Internetu. Sporadycznie uczniowie wykorzystują komputer do robienia zakupów on-line (14%) oraz poznawania nowych osób (11%) a także prowadzenia bloga lub własnej strony (5%). 14% uczniów wskazało na inne formy spędzania czasu przed komputerem.
- 49% badanych uczniów przyznaje, że nigdy nie próbowali się ograniczać w zakresie czasu poświęcanego na surfowanie po Internecie. 32% twierdzi, że podejmowali takie próby z pozytywnym skutkiem, a 19% - tak, ale bez powodzenia.
- 26% uczniów codziennie poświęca od jednej do trzech godzin na granie w gry komputerowe, a kolejne 21% do 1 godziny dziennie. Dłuższy czas grania deklaruje 15% (odpowiednio 4% badanych uczniów powyżej 6 godzin dziennie oraz 11% od 3 do 6 godzin. Aż 39 % ankietowanych deklaruje, że w ogóle nie gra w gry na komputerze.
- Większość uczniów z Gminy Lubanie nie grała nigdy w gry na pieniądze (82%). 4% badanych uczniów przyznaje, że zdarzyło im się to raz, podobnie 4% twierdzi, że zdarzyło się to kilka razy. Co dziesiąty uczeń (11%) twierdzi, że grał w gry na pieniądze 10 lub więcej razy.
- Badani uczniowie grają w gry i zakłady w Internecie (40%) oraz zdrapki (30%). Sporadycznie (odpowiedzi po ok 20%) uczniom zdarzało się grać w: wyścigi zwierząt; gry w kasynie, karty, oraz zakłady bukmacherskie. Połowa z ankietowanych wskazała, że grała także w inne poza wymienionymi w ankiecie gry na pieniądze.

- 70% ankietowanych uczniów twierdzi, że gra w gry na pieniądze, ponieważ jest to dla nich forma rozrywki i sposób na nudę. 50 % lubi towarzyszące grze emocje, zaś 40% twierdzi, że jest to modne w ich środowisku.
- 54% uczniów nie korzystało nigdy z formy „rozrywki” jaką jest gra na automatach. Jednakże, ogólny odsetek uczniów, którzy mieli kontakt z grą na automatach jest duży. 37% uczniów grało w gry na automatach kilka razy, natomiast 9% - wiele razy.
- Zdecydowana większość (82%) uczniów nigdy nie brała udziału w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję czy operatorów telefonicznych, w których wysyła się płatne smsy. 16% przyznaje, że zdarzyło im się kilka razy wziąć udział w tego typu konkursach.
- Większość uczniów (83%) uważa, że można się uzależnić od gier na pieniądze. 7% twierdzi, że jest to raczej niemożliwe, a kolejne 11% nie ma zdania na ten temat.
- Niemal 1/3 badanych uczniów (30%) uważa, że hazard to gry na pieniądze, a hazardzista to osoba grająca w gry na pieniądze. Podobny odsetek uczniów (30%) jest zdania, że hazard to szczególny rodzaj gier na pieniądze, gdzie gra się o duże stawki, a hazardzista to osoba ryzykująca w tych grach duże kwoty. 23% uczniów określa hazard jako szczególny rodzaj gier na pieniądze, które prowadzą do uzależnienia, a hazardzistę jako osobę uzależnioną od gier. 11% przyznaje, że rozumie to w jeszcze innych sposób.

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny

Celem głównym Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, używania środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych - poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Lubanie oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cele operacyjne

Zgodnie z intencją ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii Gmina Lubanie przyjmuje następujące cele:

1. Ograniczenie picia i dostępu do alkoholu przez osoby niepełnoletnie.
2. Monitorowanie problemów alkoholowych, problemów z narkotykami oraz problemów uzależnień behawioralnych.
3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych lub od czynności.
4. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej, prawnej i socjalnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii dla dzieci, młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.
6. Prowadzenie działań edukacyjnych dla rodziców, mieszkańców Gminy w zakresie szkód wynikających z uzależnień behawioralnych, używania środków odurzających przez dzieci i młodzież.
7. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych.
8. Zwiększanie dostępności do aktywnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży, dorosłych z dala od alkoholu i narkotyków oraz innych uzależnień.

9. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
10. Ukierunkowanie działalności placówek kulturalno-oświatowych na prowadzenie systematycznej akcji propagandowej na rzecz trzeźwości, szkodliwości używania narkotyków, uzależnień behawioralnych, aktywizacji sportowej i kulturalnej.
11. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej.
12. Kierowanie osób uzależnionych od alkoholu do leczenia odwykowego.
13. Udział w szkoleniach i konferencjach osób zajmujących się realizacją działań profilaktycznych.

Kierunki działania GKRPA w 2023 roku

Gmina Lubanie świadoma zagrożeń jakie niesie nadużywanie napojów alkoholowych szczególnie wśród ludzi młodych, w celu eliminacji zjawisk patologii społecznej spowodowanej nadmiernym spożyciem alkoholu, podejmuje następujące działania:

1. Współpracę z placówkami szkolno-oświatowymi polegającą na kształtowaniu świadomości o degradingim działaniu alkoholu oraz na kształtowaniu postaw „abstynenckich” wśród dzieci i młodzieży.
2. Współdziałanie ze specjalistyczną służbą zdrowia w zakresie niesienia pomocy lekarskiej ludziom dotkniętym chorobom uzależnienia, jak również mieszkańcom spożywającym alkohol w nadmiernych ilościach.
3. Organizowanie spotkań, szkoleń, pogadanek w środowiskach naszej gminy z udziałem fachowców od problematyki alkoholowej, między innymi przy wykorzystaniu zebrań szkolnych z rodzicami i młodzieżą szkolną.
4. Zwracanie szczególnej uwagi na spotkania organizowane z młodzieżą: dyskoteki, zabawy, spotkania towarzyskie. Propagowanie tradycji trzeźwości – wolność od alkoholu i narkotyków.

5. Prowadzenie bieżącej analizy problemu uzależnień od alkoholu i narkotyków.
6. Udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej.
7. Zajmowanie się organizowaniem czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez dofinansowanie kolonii, obozów i innych form wypoczynku. Finansowanie pogadank i prelekcji przeprowadzanych w szkołach na temat szkodliwości spożywania alkoholu, narkotyków, dopalaczy oraz uzależnień behawioralnych.
8. Zapobieganie i przeciwdziałanie popełnianiu przestępstw na terenie gminy w stanie nietrzeźwości poprzez współdziałanie z policją.
9. Kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na leczenie odwykowe. W przypadkach trudnych występowanie do sądu o leczenie odwykowe zamknięte.
10. Zakupienie do punktu konsultacyjno-informacyjnego fachowej literatury dotyczącej problematyki uzależnień.
11. Finansowanie kursów, szkoleń itp. dla osób zajmujących się problematyką alkoholową i narkotykową oraz uzależnień behawioralnych.
12. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównym realizatorem zadań zawartych w Programie jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do zadań Komisji należy:

- 1) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- 2) przyjmowanie zgłoszeń/wniosek o zastosowanie leczenia odwykowego, trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 3) przeprowadzanie z osobami uzależnionymi rozmów motywujących, mających na celu dobrowolne poddanie się terapii,
- 4) kierowanie na badania osób uzależnionych od alkoholu w myśl art. 24, art.25 i art. 26 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi;

- 5) inicjowanie działań w zakresie ograniczania skutków nadużywania alkoholu i przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 6) wspieranie działań na rzecz umocnienia rodzin dotkniętych problemem alkoholowym przez działania profilaktyczne,
- 7) opiniowanie wniosków w sprawie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o zgodności z uchwałami Rady Gminy, lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust.8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 8) kontrolowanie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz wizytacje kontrolno-edukacyjne w zakresie przestrzegania zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
- 9) Prowadzenia akcji informacyjno-edukacyjnych wśród mieszkańców gminy,
- 10) uczestnictwo w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (art. 9 a ust. 3 i 11) oraz realizacja procedury „Niebieskie Karty” (§.12 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”).

Program może być realizowany również w partnerskiej współpracy z innymi podmiotami, w tym w szczególności z:

- komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy Lubanie oraz jednostkami organizacyjnymi Gminy, będącymi dysponentami środków finansowych na realizację powierzonych zadań,
- placówkami oświatowymi,
- placówkami służby zdrowia,
- Komendą Powiatową Policji w Lubaniu,
- organizacjami pozarządowymi,
- organizacjami kościelnymi, kościołami i związkami wyznaniowymi,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

VI. ZASADY I ŹRÓDŁA FINASOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Programu są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ze środków własnych gminy zawartych w budżecie gminy na 2023 rok.

Zadania w ramach niniejszego Programu mogą być również finansowane z dotacji celowych Wojewody oraz Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, darowizn, zapisów i innych wpływów od osób prawnych i fizycznych oraz funduszy europejskich.

Beneficjent Programu realizując zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi jest zobowiązany złożyć wniosek o dofinansowanie zadania z czterodniowym wyprzedzeniem.

Wniosek o dofinansowanie powinien zawierać uzasadnienie, listę planowych uczestników, program realizowanego zadania oraz harmonogram wydatków.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Za udział w posiedzeniu komisji ustala się wynagrodzenie w wysokości:

- dla przewodniczącego komisji oraz członków 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Załącznik nr 2
do uchwały nr XXXIII/284/2022
Rady Gminy Lubanie
z dnia 22 grudnia 2022r.

**Preliminarz wydatków związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów
alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii na 2023 rok**

Lp.	Rodzaj zadania	Kwota wydatku
1.	Zakup i zorganizowanie programów edukacyjnych, profilaktycznych, spektakli, koncertów dla uczniów ze szkół z Gminy Lubanie.	16.000,00
2.	Zorganizowanie konkursów z akcentem profilaktyki alkoholowej i narkomanii oraz uzależnień behawioralnych	14.000,00
3.	Udział uczniów w warsztatach profilaktycznych i imprezach, spotkaniach dla dorosłych, dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych alkoholizmem (np. Dnia Dziecka, Mikołaja i Wigilii itp.)	32.700,00
4.	Zorganizowanie imprez sportowych	5.000,00
5.	Dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z Gminy Lubanie z rodzin z problemem uzależnień (ferie zimowe, półkolonie dla dzieci)	10.000,00
6.	Finansowanie warsztatów, kursów specjalistycznych dla różnych grup zawodowych: nauczycieli, pedagogów, rodziców	1.000,00 zł
7.	Pomoc psychologiczna i prawna osobom dotkniętym przypadkami przemocy w rodzinie. Wykorzystanie procedury „Niebieskie karty”	2.400,00 zł
8.	Udział gminy w kampanii Alkohol Nieletnim Dostęp Wzbroniony; Lina Nieobojętnych 0 801 188 288 (zakup plakatów, ulotek) Dofinansowanie telefonu dla rodzin z problemem alkoholowych Kujawsko-Pomorska „Niebieska Linia” pogotowia dla ofiar przemocy w rodzinie.	400,00 zł
9.	Szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	1.000,00 zł
10.	Sfinansowanie szkolenia dla właścicieli i sprzedawców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, kierowców.	500,00 zł
11.	Wynagrodzenie i pochodne dla członków GKRPA	3.000,00 zł
	OGÓLEM	86.000,00 zł

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i dotyczących narkomanii należą do zadań własnych Gminy. Realizowanie tego ustawowego obowiązku prowadzone jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Program jest kontynuacją zadań realizowanych w Gminie Lubanie. Obejmuje profilaktykę, a także dąży do minimalizowania szkód powstałych na skutek używania substancji uzależniających. Program jest skierowany do wszystkich mieszkańców Gminy Lubanie, w szczególności do dzieci, młodzieży, osób uzależnionych, osób pijących szkodliwie, osób współuzależnionych, a także najbliższego otoczenia osób z problemem alkoholowym, narkomanii oraz innych uzależnień. Istotnym elementem niniejszego programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Szkody zdrowotne, które zostały wywołane przez alkohol nie sprowadzają się wyłącznie do szkód występujących u osób uzależnionych, bądź nadużywających alkoholu. Oprócz wyniszczenia fizycznego i psychicznego, które dotyczy osoby uzależnionej, ma także wymiar społeczny obejmujący zakresem zdrowie fizyczne i psychiczne osoby znajdującej się w najbliższym otoczeniu uzależnionego. Szkodliwe używanie alkoholu przyczynia się do innych szkód społecznych, takich jak np. zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przemoc w rodzinie, przestępczość, wypadki samochodowe, skrajne ubóstwo oraz bezrobocie. Należy również pamiętać o sferze ekonomicznej, kosztach leczenia osób uzależnionych, współuzależnionych, zaangażowanie opieki społecznej, wymiaru sprawiedliwości, a także przedwczesnej umieralności oraz spadku wydajności świadczonej pracy. W związku z tym działania podejmowane przez lokalny samorząd w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii powinny stać się obligatoryjnie przedmiotem szczególnej troski, zainteresowania oraz podejmowania wszelkich koniecznych działań.

Przez wiele lat uzależnienie kojarzone było jedynie z zażywaniem substancji psychoaktywnych, jednakże coraz częściej kojarzy się ono również z czynnościami. Uzależnienie behawioralne określa takie formy zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonywaniem pewnych czynności

(hazard, zakupy, granie w gry itp.), a ich specyfiką jest m.in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami czy czynnościami. Formalnie, do grupy tych zaburzeń możemy zaliczyć jedynie zaburzenie uprawiania hazardu, ponieważ od maja 2013 (data opublikowania klasyfikacji DSM–V) występuje ono w klasyfikacji zaburzeń psychicznych Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego. Nieformalnie zaś za uzależnienie behawioralne należy uznać szereg zachowań, które stanowią przejaw patologii ze względu na intensywność ich podejmowania (i na konsekwencje, jakie ponosi jednostka), a nie sam fakt angażowanie się w nie. Przykładami najczęstszych uzależnień behawioralnych są: zakupoholizm, fonoholizm, hazard, seksoholizm, pracoholizm siecioholizm oraz zaburzenia odżywiania.

Współczesna wiedza o problematyce uzależnień od substancji oraz uzależnień behawioralnych nakazuje widzenie w nich zagrożenia o charakterze globalnym, które jednakże manifestuje się głównie na poziomie krajowym i lokalnym i właśnie w strukturach krajowych i regionalnych upatruje się coraz powszechniej skutecznych form reakcji na problem uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

Od dnia 1 stycznia 2021 r. przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych posiadający zezwolenie na obrót hurtowy napojami alkoholowymi obowiązani są do odprowadzania opłaty od tzw. małek (dotyczy napojów alkoholowych o pojemności poniżej 300 ml.). Przedmiotowa opłata wnoszona jest za dane półrocze do końca miesiąca następującego po zakończeniu danego półrocza. Jest to **25 zł od litra stuprocentowego alkoholu** sprzedawanego w opakowaniach o powyżej wskazanej pojemności. Opłata, o której mowa stanowi:

1. 50% dochód gmin, na terenie których prowadzona jest sprzedaż napojów alkoholowych;
2. 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia.

Zgodnie art. 9³ ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.), Gmina przeznacza środki na działania zmierzające do realizacji lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Biorąc pod uwagę stanowisko Ministerstwa Zdrowia wyrażone w piśmie z dnia 16 października 2020 r., w którym poinformowano, iż większość zadań z zakresu przedmiotowej lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, będzie znajdowała swoje odbicie w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych.

Podkreślenia wymaga fakt, iż ustawodawca nie zastrzegł, by te środki wydatkowane były obligatoryjnie i wyłącznie na cele, które zostały określone w GKRPA, jednakże uznać należy, że w pierwszej kolejności opłaty powinny być przeznaczane na zadania przedstawione na gruncie przepisu art. 4¹ ust. 1 w/w ustawy. Wskazana interpretacja będzie w pełni odzwierciedlała celowościowy charakter wprowadzonych zmian, tzn. kompatybilność wydatków z zadaniami służącymi przeciwdziałaniu negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Należy również podkreślić, iż przedmiotowe opłaty mogą być przeznaczone na zadania nie ujęte do tej pory w gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przy czym zadania te muszą mieć niebudzący wątpliwości związek z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Program opracowano zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia (NPZ), który jest podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego wyznaczającym cel strategiczny i cele operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz zwiększenia liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenia społecznych nierówności w tym zakresie. Zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom zawarte są w celu operacyjnym Nr 2 NPZ: „Profilaktyka uzależnień”. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 wskazuje kilka obszarów aktywności samorządów lokalnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom. Są to przede wszystkim zadania związane z edukacją i promocją zdrowia, profilaktyką, ale także wspieraniem leczenia, redukcją szkód zdrowotnych oraz rehabilitacją, reintegracją społeczną i zawodową osób uzależnionych. Wszystkie te działania ujęto w niniejszym dokumencie.

Gminny Program został opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz dostosowany do potrzeb lokalnej społeczności. Zadania i sposoby ich realizacji ujęte w przedmiotowym programie zostały dostosowane zarówno do potrzeb, jak i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne.

Biorąc powyższe pod uwagę proszę o podjęcie uchwały w przedstawionym brzmieniu.